

Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerin işletilmesinden ve devrinden elde edilen kazanç istisnasından vazgeçme

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	17192610-125[KV-18-16]-223664
Tarih	22.09.2022

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Bursa Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Grup Müdürlüğü

Sayı : 17192610-125[KV-18-16]-223664

22.09.2022

Konu : Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerin işletilmesinden ve devrinden elde edilen kazanç istisnasından vazgeçme

İlgi

:

...

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, ... deniz yolu yolcu taşımacılığı faaliyeti nedeniyle elde ettiği kazançlarınızın 4490 Sayılı Kanunun 12 inci maddesi kapsamında kurumlar vergisinden istisna olduğu, şirketinizin ... yılı faaliyet zararının ... TL olduğu, daha önceki hesap dönemlerinde de zarar edildiği ve sonraki dönemlerde de zarar edilmesinin öngörüldüğü belirtilerek, mezkur Kanun uyarınca bu faaliyetinize tanınan söz konusu istisnadan yararlanma hakkından vazgeçilip vazgeçilemeyeceği hususunda Başkanlığımızdan görüş talep edilmektedir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında, kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı belirtilmiş, maddenin ikinci fıkrasıyla da safi kurum kazancının tespitinde, Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Aynı Kanunun "İstisnalar" başlıklı 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasında, *"İştirak hisseleri alımıyla ilgili finansman giderleri hariç olmak üzere, kurumların kurumlar vergisinden istisna edilen kazançlarına ilişkin giderlerinin veya istisna kapsamındaki faaliyetlerinden doğan zararlarının, istisna dışı kurum kazancından indirilmesi kabul edilmez."* hükmü yer almaktadır.

4490 Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu İle 491 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun *"Tanımlar"* başlıklı 2 nci maddesinde, *"Bu Kanunda geçen;*

a) Gemi: Kabotaj ve/veya kabotaj harici sularda ticari amaçla kullanılan her türlü yük, yolcu ve açık deniz balıkçı gemileri ile özel maksatlı ve özel yapılı gemileri,

...

ı) Özel maksatlı ve özel yapılı gemi: Tipleri ve evsaffarı Bakanlık tarafından belirlenen, özel bir amaçla işletilen ve bu amaçla donatılan, yüzmeye özelliği bulunan deniz araçlarını,

ifade eder."

hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Kanunun "Mali Hükümler" başlıklı 12 nci maddesinin birinci fıkrasında ise bu Kanun uyarınca oluşturulan Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerin ve yatların işletilmesinden ve devrinden elde edilen kazançların, gelir ve kurumlar vergileriyle fonlardan istisna olduğu hüküm altına alınmıştır.

1 Seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin "5.12.1. Türk Uluslararası Gemi Siciline Kayıtlı Gemilerin İşletilmesinden ve Devrinden Elde Edilecek Kazançlara İlişkin İstisna" başlıklı bölümünde konuyla ilgili açıklamalara yer verilmiş olup, Tebliğin;

- "5.12.1.1. Yasal düzenleme ve istisnanın kapsamı" başlıklı bölümünde, "4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 5266 sayılı Kanunun 3 üncü maddesiyle değişik 12 nci maddesinin birinci fıkrasında, "Bu Kanun uyarınca oluşturulan Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerin ve yatların işletilmesinden ve devrinden elde edilen kazançlar, gelir ve kurumlar vergileriyle fonlardan istisnadır." hükmü yer almaktadır.

Bu hükme göre, 4490 sayılı Kanunla oluşturulan Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerin ve yatların işletilmesinden elde edilen kazançlar, faaliyetin gelir vergisi mükelleflerince (dar mükellefler dahil) yapılması halinde gelir vergisinden, kurumlar vergisi mükelleflerince (dar mükellefler dahil) yapılması halinde kurumlar vergisinden; Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerin devrinden elde edilecek kazançlar da gelir ve kurumlar vergisinden istisna olacaktır.

Bu istisna, gerçek ve tüzel kişilerin Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıt ettirdikleri gemilerin ve yatların işletilmesinden ve devrinden elde ettikleri kazançları ile sınırlıdır. Ancak, Türkiye'de inşa edilen gemi ve yatlardan anılan Sicile kayıtlı olanların işletilip işletilmediğine bakılmaksızın devrinden elde edilen kazançlar da istisna kapsamında değerlendirilecektir.

...",

- "5.12.1.2. İstisna kazanç tutarının tespiti" başlıklı bölümünde, *"İstisnanın uygulanabilmesi için gemilerin işletilmesinden ve devrinden elde edilen hasılatтан, bu faaliyetlere ilişkin giderlerin düşölmesi suretiyle istisna kazancın tespiti gerekir.*

Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerin işletilmesi sonucunda zarar doğması halinde, bu zararın diğer faaliyetlerden elde edilen kazançlardan indirilmesi mümkün değildir. Aynı şekilde, gemiye ait amortisman ve itfa payları da dahil olmak üzere bu faaliyet için yapılan giderler, istisna kapsamı dışında elde edilen kazançlardan indirilemeyecektir.

...

İstisnadan yararlanılabilmesi için kayıtların, istisna kazanç ile diğer faaliyetlerden elde edilen kazanç ayırımının yapılmasını sağlayacak şekilde tutulması gerekmektedir."

açıklamalarına yer verilmiştir.

Öte yandan, vergi istisnaları verginin konusuna giren iş, işlem ve kazanç gibi unsurların verginin kapsamı dışında bırakılması olup, 4490 sayılı Kanunun 12 nci maddesinde öngörölün kazanç istisnası, mükellef başvurusuna bağı olan bir istisna olmayıp faaliyete yönelik olarak tüm mükelleflere uygulanan bir istisnadır. Ayrıca, istisnadan vazgeçilebileceğı hususunda 4490 sayılı Kanun veya 5520 sayılı Kanunda herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.

Buna göre, Şirketinizce, ... deniz yolu yolcu taşımacılığı faaliyetinize ilişkin olarak 4490 Sayılı Kanunun 12 nci maddesi kapsamında öngörölün istisnadan, vazgeçilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerinize ait amortisman ve itfa payları da dahil olmak üzere, bu faaliyetiniz kapsamında yapılan giderlerin ve faaliyetinizden doğan zararların istisna dışı kurum kazancınızın tespitinde dikkate alınamayacağı tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026